

ШАБАКАҲОИ ИНТЕРНЕТӢ ВА ХАТАРИ ОН

Яке аз падидаҳои ҷомеаи муосир интернет ва шабакаҳои иҷтимоӣ ба ҳисоб мераванд. Интернет дастоварди бузурги инсоният дар асри XXI мебошад. Он ба сифати воситаи асосии иттилоърасон дар ҷаҳон баромад мекунад.

Бояд гуфт, ки ҳар пешрафте, ки инсон ба он ноил мегардад, ҷанбаҳои мусбату манфӣ дорад ва интернет низ, истисно нест. Шабакаи байналмилалӣ интернет айни замон як маҳзани бузургест, ки тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷавононро дар бар гирифтааст. Ҳар ҷавоне, ки мехоҳад маълумотро пайдо намояд, ки соатҳо дар китобхонаҳо дар ёфтани он ранҷ мекашид, дар як дақиқа аз интернет ёфт менамояд. Ҷавонон метавонанд имрӯзҳо дар бораи дил хоҳ шахс ё сиёсатшиноси барҷаста, олиму шоир, нависандаҳо ва ҳатто лашкаркашону давлатҳои гуногун ба осонӣ ва бе ҳеҷ харҷи иловагӣ дар ҷои нишастии худ маълумоти заруриро пайдо намоем.

Имрӯз дар дунё беш аз 600 миллион нафар аз интернет истифода мекунанд. Магар ин инқилоби воқеӣ нест? Аз 600 миллион истифодабарандагон 60 дарсади онро ҷавонон ташкил мекунад, ки ҳаёти ҷавонони имрӯза бе интернет тасавур кардан мушкил аст. Аксари ҷавонон, хусусан донишҷӯён интернетро ҳамчун сарчашмаи асосии маълумот ва ахбор истифода мекунанд, ҳатто онро ба китобхонаи худ тағйир додаанд. Ҳақиқатан, дар ҷомеаи муосир шабакаи интернет ҳамчун як рӯки зарурӣ барои ҷавонон ба ҳисоб меравад.

Аён аст, ки воситаи алоқа ҳар қадар боқувват бошад, барои инсон ҳамон андоза хатарнок мебошад. Ин аст, ки интернет низ хатари ҷиддӣ дорад, барои ҳамин, то қадри имкон онро эҳтиёткорона бояд истифода бурд. Инро ба назар гирифта, 40 давлати узви Шӯрои Аврупо шартномаи байналмилалӣ бар зидди ҷинояти кибернетикӣ барои ҳифзи ҷомеаи худ тартиб доданд.

"Фиску фучур, терроризм ва гурӯҳҳои ташкилкунан митин дар интернет чунон паҳн шудааст, ки аз шиносии тасодуфӣ дурӣ ҷустан гумон аст. Барои ҳамин, ба ҳар истифодабарандаи компютер, хусусан, интернет эҳтимоли қурбоншавӣ таҳдид мекунад. Ин нуқтаро сохтори номбар шуда хуб медонанд. Аз ин рӯ, онҳо ҳиллаҳои гуногуни техникӣ моҳирона истифода мекунанд, то ки ба воситаи он «майли шахсӣ»-и инсонро ба «майли амалӣ ва ҷашмӣ» зиёдтар намоянд. Бо ин восита касро чунон устокорона фиреб медиҳанд, ки беҳабар мекунанд.

Солҳои охир гурӯҳҳои террористӣ экстремистӣ тавассути шабакаҳои иҷтимоӣ ақидаҳои ифротӣ худро тарғибу ташвиқ менамоянд. Таҷриба нишон медиҳад, ки аксар ҷавонон ба воситаи шабакаҳои иҷтимоӣ ба ин ё он гурӯҳи ҳаракатҳои ифротӣ пайвастанд. Ҳизбу ҳаракатҳои ифротӣ, ки дар Тоҷикистон фаъолиятҳои манъ аст, аз хориҷи кишвар ақидаҳои нопоки худро мепоҳанд тавассути шабакаҳои иҷтимоӣ, хусусан барномаҳои иғвоангез таҳти шиорҳои гуногун ба сари ҷавонон бор кунанд. Аз ин рӯ, ҷомеаи шахрвандиро зарур аст, ки шабакаҳои иҷтимоиро ба сифати рӯшди ҷаҳонбинӣ ҷавонон ва баланд бардоштани ҳисси ватандориву миллатдӯстӣ самаранок истифода кунанд. Муҳим аст, ки фарҳанг, анъанаҳои неки миллӣ дар шабакаҳои иҷтимоӣ ба таври зарурӣ таълиқ шаванд. Маҳз ба ин восита метавон ҳувияти ҷавонону наврасонро тақвият бахшида, онҳоро аз бегонапарастӣ доми фиреби манфиатдорон наҷот дод.

Ҳамаи инро ба инобат гирифта, шумо интернетро оқилона истифода баред ва роҳи беҳатари онро ҷустуҷӯ намоед. Аз ҳар гуна хатарҳо, ки ба ахлоқи шумо таъсири бад мерасонад, худро дур нигоҳ доред. Ба вебсайтҳои террористӣ ҳеҷ гоҳ дохил нашавед, ки ба саломатӣ ва рӯҳи шумо таъсири манфӣ мерасонад.

Б. Саидов, омӯзгор